Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 12 | Gorica - 21. marca 1956 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Goriški Slovenci svetemu očetu

Za jubilej sv. očeta smo mu poslali naslednji brzojav:

»Goriški slovenski verniki zbrani v cerkvi sv. Ignacija izražajo Vaši Svetosti ob osemdesetletnici vdanost in obljubljajo zvestobo sv. Cerkvi ter prosijo za apostolski blagoslov.«

V odgovor smo prejeli:

»Sv. oče je z velikim veseljem prejel vaše čestitke in podeljuje vsem svoj obilen očetovski blagoslov.«

Dell'Acqua, namestnik

*

M. MAZORA:

Piju XII. - Ob njegovi 80-letnici

Pozdravljen, angelski Pastir,
ki sredi zmot nam svetli tir
ljubezni kažeš in resnice,
miru, dobrote in pravice.

Ti Kristusova rádost, venec,
Ti spoznavalec in mučenec,
pozdravljen bodi vse življenje
od sinov in hčerá Sloven'je.

Kako Ti kličejo goreče,
ki udje Cerkve so molčeče,
še naši bratje, Tebi vdani,
v bridkost globoko zakopani:

Kako je vojne kruta sila
povsod trpljenje, strah trosila,
še tvoja bela oblačila
s krvjo je žrtve oškropila.

Ves svet pod grozo vojnih bičev
bil poln je ranjencev, mrličev.
Tolažba tiste strašne dni
trpečim bil si, Oče, Ti.

Še danes vojna hladna, nema
vse narode s skrbjo objema;
se dela mrak in noč povsod, —
o, ne zapusti nas sirot!

Ohrani Bog, Pastir, Te čredi
v tem hrupu, metežu in zmedi,
dokler ne stre triumf Srca
Marije — zla, teme sveta.

Pastirčki fatimski, v globeli
Irijski kar ste doživeli,
kar tákrat gledali ste vi, —
zavzet si gledal tudi Ti.

Nebeško gledal si vizijo:
Gospo Brezmadežno, Marijo.
Ti nosiš fatimsko skrivnost:
Je v nji radost ali bridkost?

Sam Jezus je prišel z nebes,
otrl Ti solzo iz očes,
se k Tebi sklonil, milost dal je
in čudežno Ti vrnil zdravje.

Ko obhajaš slavni jubilej,
ozri se v dalje in poglej:
od vseh strani, po vsaki poti
gredó sinovi Ti naproti.

Vseh narodov družina vdana
Ti vzklika iz srcá: Hozana!
Ti blagoslovljen venomer,
namestnik božji, naš Pastir.

Z zapada bratje in z vzhoda
prisrčno prosijo Gospoda:
— prosimo z njimi tudi mi —
Naj nam Očeta Bog živi!

Ohrani Bog, Pastir, Te čredi
v tem hrupu, metežu in zmedi,
dokler ne stre triumf Srca
Marije — zla, teme sveta.

Slavnostna akademija

Preteklo nedeljo so priredile v Marijinem domu vse katoliške organizacije v Gorici slavnostno akademijo v čast svetemu očetu Piju XII. ob njegovi osemdesetletnici. Škoda, da nimamo na razpolago večje dvorane, da bi bila akademija za širšo javnost in ne le za člane naših organizacij.

Spored akademije je bil zelo pester. Najprej nam je združen zbor Dekl. Mar. družbe in Katoliškega prosv. društva zapel slovesno »Molimo za našega papeža Pija«. Nato je sledil izklesan govor g. dr. R. Klinca, nadškofijskega kanclerja, ki je orisal izredno delo Pija XII. za katoliško Cerkev in vse človeštvo. Po govoru nam je predsednik Duhovniške zveze prebral brzojav sv. očeta v odgovor na naše čestitke ob 80. letnici. Nato je zbor zapel mogočno »Papeško himno«.

Sledila je zborna recitacija fantov Mar. kongregacije in njenega voditelja o najizrazitejših delih in dogodkih v življenju sv. očeta, kot jo navajamo zgoraj. Oktet SKPD pod vodstvom Fr. Valentinčiča je pa zapel marijanskemu papežu, papežu Vnebovzete in Kraljice sveta, dve zelo občuteno podani Marijini pesmi. Člani Dijaškega krožka in SKPD so nato odigrali »Prizor sv. leta 1950«, kjer stopa pred oči predvsem papež kot oče narodov.

Članice Dekl. krožkov so nato v zboru deklamirale pesem Ljubke Šorlijeve o papežu — Petrovemu nasledniku. Akademijo je zaključil zbor z mogočno Hallerjevo pesmijo »Tu es Petrus«.

Poleg te akademije smo na praznik goriških mestnih patronov sv. Hilarija in Tacijana predvajali za otroke film »Pastor angelicus« in na praznik sv. Jožefa isti film za odrasle.

Tudi po naših duhovnijah so ob tem jubileju molili za sv. očeta in se ga ponekod spomnili tudi s posebno proslavo.

Tako, upamo, smo se Goriški Slovenci vsaj na skromen način vključili tudi v imenu svojih rojakov onstran meje, v skupino neštetih narodov, ki so hoteli ob tej priliki na poseben način znova potrditi vdanost svojemu vrhovnemu poglavarju in zvestobo sv. Cerkvi.

Francija in Tunis

Francoski in tuniški zastopniki so podpisali sporazum o odpravi tuniškega protektorata. Sporazum obsega tudi izjavo o neodvisnosti Tunisa in dogovor o bodočih odnošajih med Tunisom in Francijo. Francija je torej v glavnem že nekako uredila svoje odnose z Marokom in Tunisom, ki sta dosegla neodvisnost, dasi bosta sodelovala s Francijo na osnovi posebnih dogovorov. Urediti je treba še najtežje vprašanje, to je Alžir. O tem pa govorimo v posebnem članku.

Saragatovci proti komunistom

Ital. socialnodemokratska stranka se je ostro izrekla proti ljudski fronti in proti slehernemu sodelovanju ali zavezništvu s komunisti. Nedavne taktične spremembe, ki so jih napovedali na konferenci v Moskvi, ne pomenijo, da bi komunistična diktatura spremenila svojo politiko. Tudi mi menimo, da so se italijanski socialni demokrati pravilno odločili. To je važno, ker komunisti pri svoji novi taktiki računajo zlasti na sodelovanje socialistov.

Hruščev proti Stalinu

Ameriški dnevnik »New York Times« je objavil v članku svojega bivšega moskovskega dopisnika Salisburyja precej senzacionalno vest, da je sedanji tajnik sovjetske komunistične partije Hruščev zelo ostro grajal svojega prednika Stalina. Seja, na kateri je izbruhal te brezobzirne napade, je bila tajna. Hruščev je med drugim dejal, da je vladala v zadnjih letih Stalinovega življenja prava strahovlada v vrhovih komunistične hierarhije. Stalin naj bi bil naravnost obseden od strahu, da ima okrog sebe same izdajalce. Med drugim ga je Hruščev obtožil, da je dal z umetno uprizorjenim procesom obsoditi in ustreliti maršala Thuhačevskega ter druge maršale in visoke sovjetske častnike. To je bilo leta 1937. Po teh usmrtitvah so na Stalinov ukaz postrelili še 5000 najboljših sovjetskih častnikov. Ti poboji so povzročili preplah v sovjetski vojski. Hruščev pravi dalje, da nosi Stalin odgovornost za vse velike čistke, ki so jih izvedli pod njegovim režimom. Stalin je slepo verjel Hitlerju, ko je tik pred drugo svetovno vojno sklenil z njim pogodbo, in ni poslal ojačenj na mejo, kljub temu da je sovjetski vojaški ataše poslal iz Berlina v Moskvo točen datum, kdaj bo Hitler napadel Sovjetsko zvezo. V tem naj bi bil vzrok velikih začetnih sovjetskih porazov.

Omenili smo le majhen del očitkov, ki jih je Hruščev naprtil Stalinu. Stalin je tudi zahteval, da so morali povsod, kjer se je pojavilo v tisku njegovo ime, dodajati pridevke kot »priljubljeni voditelj delavstva vsega sveta« in podobno. No, zdaj njegov komunistični sodelavec in naslednik razgalja tega »dobrotnika delavstva« kot največjega kruteža in tirana.

Kaj bodo zdaj rekli tisti, ki so komunistom vse verjeli in Stalina oboževali? Ali je po vsem tem komunistom še mogoče kaj verjeti? Ali ni ves komunizem le krvava borba nekaterih prvakov za neomejeno oblast nad milijoni suženjskih duš? Ob teh razkritjih bi se morale odpreti oči vsem tistim, ki so doslej komunistom še kaj verjeli, pa naj ti komunisti sedijo v Moskvi ali v Beogradu.

Alžirsko vprašanje

Francoska vlada je dobila v poslanski zbornici in senatu zaupnico v zvezi z glasovanjem o širokih pooblastilih, ki jih je zahtevala za ureditev alžirskega vprašanja. Zdaj bo morala pokazati, kaj zmore. Mollet bi želel, d bi zavladal v Alžiru red, nato bi začeli izvajati široke socialne reforme. Zdi pa se, da alžirski uporniki nočejo o tem nič slišati. Oni zahtevajo popolno neodvisnost. Francoski rezident Lacoste jim je dal ultimat, naj prenehajo z napadi. Uporniki pa so napade še povečali, tako da je zdaj nekaj povsem navadnega, če poročilo vsak dan pove, da je bilo vsaj 150 mrtvih. Molletov zunanji minister Pineau pa je zasnoval precej široko diplomatsko akcijo, ki naj bi olajšala Franciji njeno stališče v sporu z Arabci. Uvidel je, da ne bo reda in miru, dokler ne bo med obema strankama zavladalo zaupanje. A kako pripraviti Arabce, da Francozom zaupajo? Po ovinkih, je sklenil Pineau. Najprej je začel kritizirati zahodno politiko do Sovjetov in nevtralcev. Ko je to govoril, je mislil na Nehruja, ki ga je obiskal po konferenci SEATO v Karaču. Nehruju je rekel, da je proti kolonializmu, da razume težnje nevtralcev in da je za koeksistenco. Nehru pa naj bi vplival na prijatelja Nasserja, ki v ozadju vodi arabske upornike proti Franciji, da bi poslušal Pineauja, ko ga bo obiskal in mu verjel, da hoče skleniti mir z Arabci v severni Afriki in jim dati počasi vse, kar zahtevajo, le malo naj potrpijo, češ da je tudi sam proti bagdadski pogodbi, ki Nasserja najbolj žuli. Pineau je potem res obiskal Nasserja, ki mu je povedal nekaj bridkih v brk, nazadnje pa sta se za silo sporazumela. Pot, ki jo je ubral Pineau, je bila dobra in v bistvu pravilna (če izvzamemo njegovo obrekovanje proti zahodnim zaveznikom), vprašanje pa je, če bo še kaj zalegla. Je namreč že zelo pozno. Doslej boji niso prenehali. Nasser torej morda svojim prijateljem ni rekel, naj ustavijo prelivanje krvi.

Zapletljaji na Cipru

Položaj v zvezi s Ciprom je še vedno napet. Ko so Angleži naredili veliko napako in odpeljali nadškofa Makariosa v pregnanstvo, je življenje na otoku nekaj časa povsem zamrlo zaradi splošne večdnevne stavke. Prebivalstvo se noče vdati, ampak nadaljuje boj za neodvisnost. Pokonci je tudi vsa Grčija. Tudi tam so bile protestne stavke in manifestacije. Vlada hoče ljudem omogočiti, da dajo duška svojemu srdu, ker bi sicer položaj izkoristili komunisti. Grški zunanji minister je izjavil, da je grška vlada povsem enotna s politiko, ki jo vodijo ciprski nacionalisti. Zahteva brezpogojno priznanje pravice do samoodločbe, podelitev samouprave med prehodnim obdobjem in splošne pomilostitve za upornike, ki so jih prijeli in obsodili.

Zaradi Cipra je nastalo tudi nekaj trenja med Anglijo in Združenimi državami. Predsednik Eisenhower je izjavil, da bodo Združene države vplivale na obe stranki, naj se pomirita in nadaljujeta pogajanja za mirno rešitev te zadeve. Ameriški veleposlanik v Atenah je dal nekaj izjav, ki dajejo prav Grkom, kar so v Londonu zelo zamerili. Vse angleško časopisje je glasno zavpilo. Tudi Italija je pripravljena posredovati. Angleški konservativci mislijo, da bodo s Ciprom rešili imperij. Zakon narave pa je tak, da bodo prej ali slej morali popustiti. Čim dalje bodo vladali s silo, tem slabše bo zanje in za svobodni svet. Njihovo napako namreč spretno izkoriščajo komunisti.

Plenum jugoslovanskih komunistov

Prejšnji teden so sklicali v Beograd jugoslovanske komunistične prvake na tako imenovani plenum, to je neke vrste zborovanje. Na dnevnem redu so bile tri točke: večja politična aktivnost komunistov, vprašanje mladine ter slučajnosti. Glede prve točke so zahtevali od članov partije, da morajo v bodoče bolj posegati v življenje in delovanje delavskih svetov po tovarnah ter v kmetijske zadruge ali kolhoze, ki jih bodo vnovič z vsemi silami pospeševali. Zanimivi so bili govori o mladini. Komunisti se pritožujejo, da nimajo vpliva na mladino, ki hodi svoja pota in ni navdušena za partijo. Tito je med drugim rekel, da je mladina zlasti na vasi preveč pod vplivom staršev, ki so jezni, ker morajo plačevati tako visoke davke. Kardelj je dejal, da morajo iz mladine, zlasti po šolah, iztrgati verski vpliv. Poročila pa povsem molčijo o tretji točki, to je slučajnostih. Tu so govorili o zaključkih 20. kongresa sovjetske komunistične partije in o novih odnošajih med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, ki postajajo vse tesnejši. Razumljivo je, da so to opravili zelo tajno, da ne bi razburili ameriških senatorjev in poslancev, ki bi sicer utegnili zahtevati, naj Združene države ukinejo pomoč, ki jo dajejo Titu. Možno pa je tudi obratno: da se nočejo v celoti podrediti Moskvi in da tudi tega niso hoteli obesiti na veliki zvon. Vsekakor pa drži, da pot, ki jo Beograd hodi, pelje od Zahoda proti Vzhodu. Vprašanje je le, kje se bo ustavil.

Razorožitev in Nemčija

Zastopniki Združenih držav, Sovjetske zveze, Velike Britanije, Francije in Kanade so se v ponedeljek sešli v Londonu in začeli vnovič pogajanja o razorožitvi. Kot je znano, so te države članice posebnega razorožitvenega pododbora Združenih narodov. Pred začetkom njihovega zasedanja je zahodnonemški kancler Adenauer poslal vsem zahodnim vladam, ki so članice pododbora, posebno noto, v kateri jih opozarja, da sta razorožitev in nemška združitev tesno povezani. Zahod mora zato prej doseči od Sovjetov pristanek na nemško zedinjenje, preden pristane na razorožitev. Nemci so storili ta korak zaradi Francozov, ki so večkrat izjavljali, da je razorožitev pogoj za rešitev drugih svetovnih vprašanj z nemškim vred. Ako bi Francozi potegnili s Sovjeti, bi utegnili Nemce pustiti na cedilu. Zato je Adenauer pohitel s svarilom. Ve namreč, da Sovjeti po sporazumu o razorožitvi ne bi več pristali na združitev Nemčije v svobodi.

Za prevzgojo mladine v Jugoslaviji

Edvard Kardelj se je v razpravi o problemih mladine na šestem plenumu CK ZKJ zavzel za aktivnejše delo pri ideološko-politični vzgoji mladine. Odstranijo naj se razlike med mladinskimi organizacijami v tovarnah in šolah in naj se posveti večja skrb seznanjanju mladine s problemi socialističnega internacionalizma. Nadalje je Kardelj priporočal večjo povezavo šolstva z gospodarstvom, da bi se tako število kvalificiranih tehnikov povečalo in bi imeli dijaki podlago za nadaljnje šolanje na univerzi. Partija mora nuditi mladini večjo pomoč in glavni namen šolstva mora biti, da se pri mladini razvija in spopolni družbena zavest, stremljenje po znanju in boljši delovni sposobnosti.

Iz teh novih navodil CK ZKJ se jasno vidi, da komunistični režim v Jugoslaviji ni uspel, da bi mlado generacijo osvojil s svojimi nauki. Zato hočejo pomnožiti napore za socialistično prevzgojo mladine. Pri tem bi morala igrati glavno vlogo partija. Toda o tej smo že zabeležili, da zdavnaj ni več to, kar je bila: skupina do fanatizma navdušenih in za vsako žrtev pripravljenih ljudi. Danes je partija najboljša »sinecura« za vse delomrzneže in oblastiželjne ljudi. Zato nima več nekdanjega moralnega vpliva in ne nekdanje udarne sile. Največji idealisti, to je najboljši komunisti, so partijo že zapustili ali pa so bili izključeni. Njena moč je danes v tem, da ima v rokah državno oblast; moralna njena sila pa usiha iz leta v leto.

NAŠ TEDEN V CERKVI

25. 3. nedelja, 6. postna, cvetna: Oznanenje Marijino.
26. 3. ponedeljek: sv. Emanuel, m.
27. 3. torek: sv. Janez Damaščan, c. uč.
28. 3. sreda: sv. Janez Kapistran, sp.
29. 3. četrtek, veliki: spomin postavitve sv. R. T.
20. 3. petek, veliki: spomin Jezusove smrti
31. sobota, velika: spomin na Jezusovo telo v grobu.

*

SV. JANEZ DAMAŠČAN († 6. 5. 754) je po času zadnji vzhodni cerkveni učenik. Njegova posebna zasluga je, da je bogoslovne nauke v celotnem, sistematičnem delu zbral in je tako predhodnik sv. Tomaža Akvinskega.

Spočetka je bil višji uradnik, na dvoru kalifa v Damasku. Ko je pa Leon III., carigrajski cesar, prepovedal češčenje svetih podob, je odločno nastopil proti njemu. Cesar je Janeza očrnil pri kalifu kot veleizdajalca; ta je začel Janeza preganjati. Janez je razdelil vse svoje imetje med reveže in šel k menihom v samostan sv. Sabe pri Jeruzalemu. Tu je prejel mašniško posvečenje.

Življenjepis poroča, da je Janezu dal kalif odsekati roko. Janez se je zaupno zatekel k Mariji, katero je goreče častil, in po nji čudežno prejel ozdravljenje roke.

Ko častimo svete podobe, velja češčenje svetniku.

Sv. Janez Damaščan je kot laik, ne duhovnik, branil verski nauk. Zgled vsakemu verniku!

Pozno je postal duhovnik. — Pri nas nekaj časa ne bo mladih novomašnikov. Ali ni to prst božji neporočenim dobrim katoliškim intelektualcem, naj se nekateri izmed njih posvetijo službi Gospodovi? Kdor zasliši glas...

IZ SV. EVANGELIJA

Tisti čas, ko se je približal Jezus Jeruzalemu in prišel do Betfage na Oljski gori, je poslal dva učenca ter jima naročil: »Pojdita v vas, ki je pred vama, in takoj bosta našla privezano oslico in žrebe pri njej. Odvežita ju in pripeljita k meni. In če bi vaju kdo vprašal, recita: 'Gospod ju potrebuje'; in takoj ju bo pustil.« — Vse to pa se je zgodilo, da se je spolnilo, kar je bilo napovedano po preroku, ki pravi: »Povejte hčeri sionski: Glej, tvoj Kralj prihaja k tebi, krotak in sedeč na osliču, žrebetu uprežne oslice.« — Učenca sta šla in storila, kar jima je Jezus naročil. Pripeljala sta oslico in žrebe; in položili so nanju svoja oblačila in so ga nanje posadili. Zelo veliko ljudi je razgrnilo na pot svoje plašče; drugi pa so sekali vejice z dreves in jih stlali po poti. Množice pa, ki so šle pred njim in za njim, so vzklikale: »Hozana sinu Davidovemu! Blagoslovljén, ki prihaja v imenu Gospodovem!«

*

Cvetna nedelja je kakor praznik Jezusove kraljevske slave: cvetje, številno spremstvo navdušene množice, hvalni klici in slavospevi. Vse to kaže nele priznano kraljevsko čast, popolnoma zasluženo in Jezusu javno pokazano, ampak je tudi zelo človeški izraz in dokaz tedanje ljudske ljubezni do najmilejšega in najvišjega vseh raznovrstnih kraljev, kar jih pozna zgodovina.

Le malo dni kasneje bo morda ista množica, sprevržena v ponorelo poulično drhal, brezsrčno vpila in divje zahtevala Zveličarjevo smrt ali se vsaj bojazljivo skrila, z malimi izjemami. Táko je ljudstvo, ki se žal obrača po vetru. Danes drži s tem, jutri pa z onim, kakor kaže. Kako ogabna in žalostna je spremenljivost neznačajnih ljudi in vendar se tolikokrat ponovi!

Bodimo vedno jasno in odločno na božji strani, če hočemo veljati za dobre katoličane! Ne nasprotujmo, ampak prisostvujmo javnim ceremonijam v božjo čast (sv. maša, nedeljsko sv. obhajilo, večernice, procesije, kongresi in razne verske manifestacije)! Ne bodimo janzenisti, marveč pokažimo malo zunanjega navdušenja, saj je zdravo za dušo in telo! Zato radi ob priliki skupnih molitev glasno molimo, radi prepevajmo svete pesmi in tudi energično zarohnimo nad kakšnimi neotesanimi grešniki!

Seveda zunanje manifestacije še ne pomenijo srčne ljubezni, pač pa so njeni zelo naravni in zelo primerni ter gotovo Boga vredni izrazi in dokazi.

Notranja ljubezen do Boga pa naj neprestano tlije in živo gori v naši duši! Naj jo vedno znova oživlja in krepi trajna molitev, sv. zakramenti in brezgrešno življenje.

Posipljimo še mi nebeškega Zveličarja nele s cvetjem, ampak zlasti s številnimi izrazi prisrčne ljubezni! Cvetje, ki ga On najbolj ljubi, je živo: to so naša čista in Njemu vdana srca.

Obiskujmo ga radi v cerkvi, tam se mu pogosto poklonimo! Tam je On, tam je torej naše vse! Z Njim se združujmo v sv. obhajilu, povejmo mu, da ga imamo radi in navdušeno v duhu zakličimo: Slava Tebi, naš kralj in rešitelj naših duš!

Dodatni predpisi za velik. obrede

Sv. obredna kongregacija je 15. marca t. l. izdala še dodatek k odloku o sv. obredih velikega tedna, ki obsega v glavnem sledeče:

1. Povsod, kjer je več duhovnikov, naj se obredi vršijo slovesno.

2. V cerkvah in kapelah, kjer je en sam duhovnik, naj se obredi vršijo tudi le da sta izpolnjena naslednja dva pogoja: zadostno število strežnikov in strežniki morajo biti o obredih dobro poučeni. Število strežnikov je v dodatku točno določeno in sicer: vsaj 3 za oljčno nedeljo in veliki četrtek, vsaj 4 za veliki petek in veliko soboto.

3. Kjer se vrši večerna pobožnost velikega četrtka in se prenese sveto R. T. na stranski oltar, se mora vršiti tudi predpisana pobožnost na veliki petek popoldne.

4. Če se kje pobožnost velikega četrtka vršiti ne more, lahko Ordinarij dovoli, da se vseeno mašuje.

5. Obredi velikonočne sobote se lahko vršijo tudi če se prejšnja dva dneva niso vršili; lahko pa se tudi opustijo, tudi če so se prejšnja dneva obredi vršili.

6. Duhovniki, ki upravljajo dve ali več duhovnij, lahko z dovoljenjem Ordinarija binirajo vse tri zadnje dni velikega tedna, seveda ne v isti duhovniji, le držati se morajo predpisa o času, določenem v splošnem odloku.

*

SPREGLED POSTA NA VEL. SOBOTO.

Nadškofijski Ordinariat v Gorici objavlja, da je prevzv. g. nadškof raztegnil spregled od posta in zdržka tudi na veliko soboto, tako da ostane v škofiji še v bodoče dolžnost posta in zdržka samo štiri dni v letu (pepelnična sreda, veliki petek, vigilija Marijinega vnebovzetja in božična vigilija), dolžnost zdržka od mesa pa na vse petke.

Na veliko soboto torej ni ne zdržka in ne posta.

Iz življenja Cerkve

PROSLAVE PAPEŠKEGA JUBILEJA

Po vsem svetu so katoličani proslavili 80-letnico rojstva sv. očeta kot že dolgo ne kak drug jubilej. V Nemčiji, Belgiji, Angliji, na Holandskem, v ZDA, v Franciji, na Portugalskem, v republikah južne Amerike, v misijonskih pokrajinah v Afriki in Aziji, z eno besedo prav povsod, kjer bivajo katoličani, so slovesno proslavili jubilej sv. očeta. Le en del sveta je molčal: kjer vladajo ljudske demokracije, tam ni bilo proslav. Vemo pa, da so tudi tam bili združeni s sv. očetom, bili so združeni v molitvi n trpljenju. To vemo iz poročil iz Slovenije in ostale Jugoslavije, iz Poljske, Češkoslovaške, iz Kitajske. Ljubezen vse premore, predere tudi železno zaveso.

KAREL DE FOUCAULD SVETNIK?

Kongregacija sv. obredov je pred kratkim obravnavala tudi življenje znanega misijonarja Karla de Foucaulda za proglasitev blaženim. Upati je, da se bo to kmalu zgodilo. — Karla de Foucaulda poznamo iz filma in tudi iz življenjepisa, ki ga je izdala goriška Mohorjeva pred drugo vojno.

EVHARISTIČNI KONGRESI

Italija se pripravlja na narodni evharistični kongres, ki bo v južni Italiji v mestu Lecce, Francija pa na 16. narodni evh. kongres, ki bo v juliju v mestu Rennes.

KATOLIČANI NA KOREJI

V glavnem mestu Koreje Seulu je zrastla po vojni že deveta nova cerkev. Posvečena je sv. Tereziji. V Seulu živi skoro 33.000 katoličanov v 19 župnijah. Velik del pomoči za obnovo svojih ustanov so katoličani prejeli od ameriških katoličanov.

NEDELJSKI POČITEK

Nemška vlada v Bonnu je te dni izdala odredbo, ki poudarja važnost nedeljskega počitka za kulturnega človeka, in še posebej za krščanskega človeka. Zato je z isto odredbo prepovedala vsak promet s težkimi kamioni na državnih cestah vse nedelje in praznike od polnoči do 22. ure istega dne. — Tudi Nemci nas uče, kje je vir blagostanja: ne v nedeljskem delu, temveč v nedeljskem počitku.

ROŽNI VENEC IZ KRUŠNE SREDICE

Poljska pisateljica Teodozija Lisjevič, ki je med vojno okusila življenje v sibirskih taboriščih, je sedaj izdala knjigo spominov na one čase. V knjigi pripoveduje med drugim, kako so si ujetnice same delale rožne vence iz krušne sredice, križce pa iz slamnatih bilk svojih slamnjačev. Večkrat so bile zaradi tega kaznovane in večkrat so jim take rožne vence zaplenili, a so kmalu zopet naredile nove. S takimi rožnimi venci so preskrbovale tudi moški del taborišča do najbolj oddaljenih barak.

DELO SESTER ZDRAVNIC

V letu 1955 so sestre zdravnice na 21 misijonskih postajah zdravile nad pol milijona bolnikov, to je 100.000 več kot prejšnje leto. Izvršile so nad 11.000 operacij in z njihovo zdravniško pomočjo je zagledalo luč sveta 9572 otrok. V preteklem letu so te sestre odprle 3 nove bolnice, dve v Indiji in eno v Južni Ameriki. Pri teh sestrah je tudi nekaj Slovenk.

SESTRA SV. TEREZIJE DETETA JEZUSA

Pred nedavnim je v Franciji praznovala 86-letnico rojstva in diamantni jubilej redovnega življenja sestra Genovefa, karmeličanka, katere pravo ime je Celine Martin, poslednja še živeča sestra Male Terezije. Tri leta starejša od svoje male svetniške sestre, je bila Celine sprva njena najbolj priljubljena družba pri otroških igrah, pozneje pa ji je bila kot skrbna mamica. Bila je pri njej skozi ves čas njene dolge bolezni in je tudi o svoji véliki sestri, »mali cvetki« napisala knjigo. Celine je stopila v samostan karmeličank šest let za sv. Terezijo. V istem samostanu je bila prednica njiju starejša sestra Agneza.

DUHOVNIŠKI NARAŠČAJ V KOLUMBIJI

V škofiji Santa Maria v Kolumbiji je v novem škofijskem semenišču nad 180 gojencev, kar je zelo veliko za škofijo, ki je revna in zapuščena. Kažejo se znaki, da se bo stanje duhovnikov v Južni Ameriki polagoma izboljšalo.

PRIDOBIVANJE IZOBRAŽENCEV

V Panami se je začelo veliko gibanje za pridobitev izobražencev za Cerkev. V škofijskem semenišču v Las Cumbras so imeli posebne dneve za izobražence, na katerih so obravnavali važna verska vprašanja. Prisotnih je bilo več univerzitetnih profesorjev in drugih izobražencev. Govorili so frančiškani, dominikanci, karmeličani in jezuiti.

ARGENTINSKA »CARITAS«

V Argentini so se posamezne katoliške dobrodelne organizacije združile in ustanovile narodno katoliško dobrodelno organizacijo »Caritas«. Prvo njeno delo bo organiziranje zimske pomoči v prihodnji zimi, ki je v mesecih, ko imamo mi poletje. Karitativno delo v okolici Buenos Airesa pa je organizacija začela takoj.

ARGENTINSKI »ABBÉ PIERRE«

Tudi Argentina je dobila svojega »Abbé Pierra« v jezuitskem patru Jožefu Balista, ki je v svoje gibanje pritegnil že 100.000 članov. Predvsem hoče odpraviti tako imenovane »Conventillos«, to je tiste žalostne predele argentinskih velikih mest, kjer na stotine družin živi v največji bedi v razpadajočih hišah še iz časov kolonialne preteklosti.

25. marca - Oznenjenje Marijino

MATERAM ZA MATERINSKI DAN

V založbi družbe sv. Pavla je izšla knjiga z naslovom: MATERAM. (Per tutte le mamme). Knjiga opisuje pretresljivo zgodbo matere, ki je blagoslov materinstva 7 krat preprečila z zdravniško operacijo. Nasilna ukinitev klijočega življenja seveda ni ostala brez posledic: vse ostalo življenje je trla mater globoka duševna pobitost, ki se je nehala šele s smrtjo.

Avtor knjige je duhovnik, ki je bil poklican k njeni smrtni postelji, da ji podeli zakrament sv. pokore. Po opravljeni spovedi mu je gospa izročila še 12 strani dolgo pismo — dnevnik in ga rotila, da ga objavi 10 let po njeni smrti. S trepetajočim srcem je duhovnik obljubil umirajoči, da bo izpolnil njeno željo. In samo iz dolžnosti do dane besede je duhovnik 10 let po njeni smrti obljubo izpolnil.

Edina hčerka te žene — prva in zadnja, ki ji je dala zagledati luč sveta — še živi, zaradi tega je avtor imena oseb in kraj zgodbe zamolčal.

Zgodba se pričenja s poroko žene, par dni pred prvo svetovno vojno leta 1914. Mož je bil iz dobre, globokoverne družine; nad vse dolžnosti mu je bila dolžnost izpolnjevanja volje božje. Tudi žena je bila iz dobre družine, le nekoliko bolj posvetne. Ko se jim je rodila hčerka, sta bila na vrhuncu svoje sreče. Mož si je želel polno hišo nedolžnega otroškega čebljanja in smeha. Ne tako žena. Spomin na bolečine prvega poroda, (ki je bil res hud), skrb za »linijo«, in predvsem prizadevnost moderne prijateljice sta ji svetovali, naj bo previdna.

Čez dve leti je kljub »previdnosti« opazila, da bo zopet mati. Mož, ki je bil pod orožjem, a je smel družino pogostoma obiskovati, se je pismenega sporočila svoje žene prisrčno razveselil. Žena je pa na tihem poiskala prijateljico in ta ji je svetovala: stori tako in tako, v par dneh bo vse »v redu«. In res, možu je v pismu natvezla izmišljeno nesrečo nekega poceslnega obstreljevanja, v kateri se je znašla, in ki da je imela za posledico splav. Znala je tako dobro hliniti žalost, da ni zbudila v možu najmanjšega suma. »Možev odgovor na moje pismo je bil tako poln žalosti,« pravi v dnevniku, »da sem se razjokala ob njem od ginjenosti in kesanja. Prijateljica se je ob vsem tem perfidno smehljala; jaz sem se pa spričo moževe bolesti videla odvratno zločinko.«

Toda že po preteku par mesecev, ob pojavu novega, nezaželenega materinstva, pozabi na očitke vesti in plod enostavno odpravi. Tako še celo 5 krat zaporedoma...! Ob zadnjem namerno povzročenem splavu so možu v izbruhu žalosti ušle besede: »Gorje, če bi zvedel, da ima moja žena količkaj krivde pri tem. Postal bi lahko morilec lastne žene, kakor je ona morilka mojih otrok!« Te besede so jo do mozga pretresle.

Nekoč je pa pri neki konferenci, kateri je od začetka prisostvovala s popolno brezbrižnostjo, slišala besede, ki so jo še bolj streznile. Konferenca je bila namenjena materam, ki preprečujejo rojstvo otrok. Govornik je razlagal, da ima po nauku kat. Cerkve vsak otrok neumrjočo dušo že ob spočetju; da gredo duše takih nerojenih in nekrščenih otrok v predpekel. Da je zato prava zločinka taka mati, ki svojega nerojenega in nekrščenega otroka za vso večnost oropa gledanja Boga v sveči večnosti. Strašna je njihova odgovornost pred Bogom.

Silovito so vplivale govornikove besede na njeno dušo. Sprva je bila samo razdvojenost in strah, ki se je pa kmalu spremenil v peklenske muke. Nemir jo je glodal podnevi in ponoči. V strašnih nočeh, brez spanja, je imela privide svojih nerojenih otrok. Z grozo je poslušala glasove, ki so jo klicali: »Mama, mama, zakaj si nas umorila?« Pri polni zavesti, pravi dnevnik, je razločno videla 7 svetlobnih pojavov; premikali so se in ji govorili: »Mama, mi smo tvoji otroci, ki nam nisi dala, da bi živeli!«

Okamenela od strahu ni imela moči, da bi klicala kogarkoli. Podnevi se je trudila, da bi se raztresla: skušala je samo sebe prepričati, tako pravi v dnevniku, da so bile samo sanje. Komaj pa je zvečer legla v posteljo, so se skrivnostni glasovi zopet slišali: še bolj jasno in razločno, čisto blizu njene postelje: »Glej, mama, vseh 7 nas je pri tebi!« Prizor je trajal precej časa. Vsa trudna in izmučena je po tej zadnji prikazni, takoj ob zori, tekla v bližnjo kapelico. Šla je v spovednico, da bi našla pomirjenje. Toda ni imela poguma, da bi vse priznala. Odšla je iz cerkve in raje tavala brez cilja po mestu.

Proti večeru istega dne ji je dospelo obvestilo o moževi smrti. Čudno naključje skrivnostnih nočnih pojavov in istočasna moževa smrt so njeno duševnost docela zrušili: zavpila je in padla v nezavest. V nezavesti je ostala vso noč do jutra. Zgodaj zjutraj se je napotila k duhovniku, istemu h kateremu se je zatekla prejšnje jutro. To pot se je razbremenila v dobri spovedi in začutila olajšanje. Glede nočnih glasov ji je spovednik svetoval, naj se obrne do zdravnika v slučaju, da bi ji še motili nočni počitek. Zapustila je cerkev z iskreno željo, da bi vsaj delomà zadostila za svojo krivdo. Odkupila je, med drugim, 7 poganskih otrok, jim oskrbela sv. krst in jih dala vzgojiti v nekem misijonskem zavodu.

Le par mesecev je uživala blagoslov dušnega miru. Tihoto nočnega počitka je še kalil skrivnostni odmev stokanja in kot z bombažem pridušenih otroških glasov. Žena, čedalje bolj zbegana, se je pogrezala v težke duševne krize in motnje. Spravili so jo v zdravilišče. Po 3 letih se ji je stanje nekoliko zboljšalo. Čeprav je duševno še veliko trpela, vendar je vsaj nočne prikazni niso več plašile.

Kakor rečeno v začetku, je knjiga sestavljena na podlagi dnevnika, ki ga je umirajoča gospa izročila spovedniku in ga rotila, da ga objavi. Spovednik ji je željo izpolnil, kakor se pač vedno izpolni poslednja upravičena želja umirajočega človeka. Seveda je vsakdo popolnoma prost, da nočne dogodke te žene sprejme kot resnične ali pa tudi ne. Morda se bodo komu zdeli le bolesten pojav očitajoče vesti, ki jih je bolna domišljija slikala v prividih. Vsekakor sv. Cerkev priznava možnost, da duše iz predpekla, po posebnem božjem dopuščenju, občujejo z živimi.

Glavna oseba te zgodbe je želela objaviti svoj dnevnik prav gotovo z namenom, da bi njeno zasluženo trpljenje spoznalo in razumelo čim večje število mater, njim v svarilo in opomin...!

OBISK CERKVA SE VEČA

V ZDA so ugotovili, da se je lansko leto vsak teden udeleževalo cerkvenega bogoslužja nad 49 milijonov vernikov, to se pravi 49% vseh odraslih Amerikancev. To je do sedaj najvišje število udeležencev, kar so jih zabeležili. V primeru z lanskim letom in še bolj v primeru s prejšnjimi leti pomeni to znaten porastek obiskovanja verskih obredov. — »Nazadnjaški Amerikanci« se torej v vedno večjem številu vozijo v cerkev, »napredni« komunisti pa vedno bolj strgani ostajajo doma. Lepa podoba, kajne!

PISMA SV. IGNACIJA LOJOLSKEGA

V Španiji so po večjih mestih posebne konference, na katerih prikazujejo svetnikovo delovanje. V Barceloni je pater Laburu poudaril, da je svetnik zadnje leto svojega življenja napisal 1500 pisem. Vseh svetnikovih pisem je ohranjenih 6800, iz katerih je možno precej dobro spoznati Ignacijevega duha in smernice njegovega dela.

NA MRTVI STRAŽI

Mislimo, da ga danes ni več človeka, ki bi trdil, da so na Goriškem in Tržaškem vsi Slovenci za Tita in njegov režim, kajti vsakdo ve, da je danes tukaj veliko Slovencev, ki so proti Titu, proti njegovemu režimu, proti komunistični ideologiji, ki so za demokracijo, za osebno in politično svobodo. Z mirno vestjo lahko zapišemo, da so ti v večini.

Protititovski slovenski katoličani so zavedni Slovenci. So katoličani in narodnjaki. Imajo svojo versko, kulturno in politično organizacijo. Vedno so jasno in odločno izpovedovali svojo veljo, da hočejo živeti kot katoličani in Slovenci, ker jih je Bog sam ustvaril kot Slovence, da se borijo za slovenske narodne pravice, za svobodo katoliške Cerkve in za demokratično ureditev človeške družbe.

Umevno je, da slovenski katoličani, ki živijo v Italiji, po pameti ne morejo upati na kako pomoč od jugoslovanskega režima, ki doma na svojem ozemlju z vsemi sredstvi tlači vero in Cerkev ter jo skuša uničiti. Kako naj komunističen režim pomaga svojim najodločnejšim in najnevarnejšim nasprotnikom! Bolj upravičeno bi slovenski katoličani pričakovali kako podporo od Italije in njene vlade, v kateri še vedno imajo odločilno besedo katoličani. Z nekim po našem mnenju utemeljenim upanjem bi prosili za pomoč svoje rojake, ki živijo v najbolj demokratičnem okolju na svetu, v Združenih državah. Tako bi sodil človek z zdravo pametjo.

Politika pa pravi drugače. Politika ustvarja dejstva, ki se z zdravo pametjo včasih prav nič ne skladajo. Politiki se sploh radi kregajo s pametjo in po navadi zmagajo oni in ne pamet.

AMERIŠKI SLOVENCI ZBIRAJO ZA KULTURNI DOM

»Primorski dnevnik« je oni teden zmagoslavno poročal, da je rimska vlada nakazala 175 milijonov lir za slovenski kulturni dom v Trstu. Ta denar je prejela titovska družba »Dom«, kateri predseduje dr. Jože Dekleva, titovski občinski svetovalec v Trstu. Italijanska demokratična vlada, v kateri imajo katoličani večino, je torej preko katoliških Slovencev v Trstu podala roko totalitarni jugoslovanski vladi, o kateri nihče ne bo dvomil, da je komunistična, in iz te roke je nad Trstom padla čedna vsotica 175 milijonov lir v naročje tržaškim titovcem. Srečni titovci! Iz Jugoslavije dobivajo na stotine milijonov lir na leto za osebne izdatke in za ustanove, katere vzdržujejo v Trstu. Sedaj pa jim navrže še Rim nekaj manj kot 200 milijončkov kot nagrado za komunistično politično in kulturno delo.

Za slovenski kulturni dom v Trstu so zbirali tudi Slovenci v Združenih državah. Nabrali so okoli 5000 dolarjev. Pisali so o tem dr. Deklevi, a v treh letih niso dobili od njega nobenega pametnega in zadovoljivega odgovora. Temu se naši ameriški rojaki čudijo. Nam se pa to ne zdi kdo ve kakšno čudo, kajti za človeka ali organizacijo, ki dobiva preko meje več sto milijonov na leto in kateremu še vlada v Rimu navrže za prvo silo 175 milijonov lir, je 5000 dolarjev (nekaj nad tri milijone lir) pač le drobtinica, za katero se ne splača pripogniti se in jo pobrati. Do tu bi bilo torej v redu!

KOMU NABRANI DENAR?

Misliti pa nam je dal članek »Ustanovimo primorski fond« v ameriškem listu »Enakopravnost« od 16. februarja 1956. V njem članka r priporoča, naj bi se tisti nabrani denar dal za bolnišnice in za medicinske aparate na Primorskem v Jugoslaviji. Vse primorske bolnišnice da ne premorejo niti enega rentgenskega aparata. Vlada da je zgradila veliko tvornic in drugih stavb, novih bolnic pa ni zgradila in zdravniških aparatov ni nabavila. Zato naj dajo ameriški Slovenci denar, katerega so nabrali za kulturni dom.

Ta stvar je vredna, da se malo preudari in premisli. Če zapišemo, da nismo za to, da se nabrani denar da za bolnice, bodo zakričali, da nimamo socialnega čuta, da smo proti ljudskemu zdravju in podobno. Jasno je seveda, da pameten človek ne bo ugovarjal moderni skrbi za ljudsko zdravje. Toda kdo je v prvi vrsti poklican, da skrbi za ljudsko zdravje, ako ne država, zlasti država delovnega ljudstva, kar hoče biti Titova Jugoslavija? Če je vlada v desetih letih zgradila sto fabrik in nobene bolnice, pomeni, da ne zna gospodariti, da ni sposobna. Taka vlada bi morala tisto minuto odstopiti in napraviti prostor zmožnejšim silam. Vemo pa, da Titova vlada nikoli noče biti kriva. Kriva za polom je suša, krive so povodnji, kriv je sneg in veter, vlada je pa čista in nedolžna kot novorojeno dete. V Združenih državah bi tako nesposobno vlado odpihnile prve volitve; dolarje in drugo podporo bi volivci dali boljši vladi. V komunistični diktaturi je seveda greh samo misliti, da ga je vlada polomila oziroma da ga lomi že enajst let. In taki polomljeni diktaturi naj pomagajo še demokratični Slovenci v Združenih državah?

V istem članku stoji, da je Gorica in njen dom s tiskarno in in listom le lokalnega pomena. Tu spoznamo, v katerem grmu tiči zajec. Člankar morda ne ve, da so v javnem življenju stvari, važne stvari, pri katerih ne odloča veliko ali majhno število. Goriških Slovencev res ni na milijone. Imajo pa nekaj, kar jih dela pomembne za sedaj in za zgodovino: so prepričani katoličani, zavedni Slovenci in odločni demokrati; borijo se za iste ideale kot njihovi slovenski bratje v Združenih državah. Podpira pa jih ne niti Italija niti Jugoslavija. Navezani so sami nase. Le pri rojakih v Združenih državah so dozdaj našli razumevanje za svoje potrebe, zlasti za svoj »Katoliški dom«. Sedaj pripravljajo načrte za zgradbo lepe dvorane za predavanja, igre in telovadnico. Ali bi ne bilo lepo, če bi ameriški Slovenci naklonili tistih 5000 nabranih dolarjev za slovensko dvorano v Gorici, torej za tisto slovensko ustanovo, ki stoji tako rekoč na mrtvi straži proti dvema frontama v borbi za slovenstvo, vero in svobodo? Apeliramo na slovenske rojake v Združenih državah, da se pri posvetovanju o nabranem denarju spomnijo goriških katoliških Slovencev. Sami so videli, da tržaškim titovcem ni veliko do njega, ker se jim ni zdelo vredno dati odboru zadovoljivo poročilo. Katoliškim Slovencem pa pride prav vsak novčič; za njimi namreč ne stoji država. Pomagati si morajo sami. Naj ameriški slovenski rojaki ne pustijo, da bi se tukaj zlorabile evangeljske besede: »Vsakomur, kdor ima, se bo dalo; tistemu pa, ki nima, se bo še to, kar ima, vzelo.« (Luk. 19, 26-27).

Kongres mladih kršč. demokratov

Poročali smo že, da smo Slovenci zastopani ne samo v NEI (Krščansko-demokratska internacionala), marveč tudi v mednarodni organizaciji mladih krščanskih demokratov. Dokler se ne moremo udeleževati dela v tej organizaciji po izvoljenih predstavnikih naših mladinskih odsekov (kar se bo zgodilo potem, ko bo novi Pravilnik stopil v veljavo), je bilo imenovano začasno predstavništvo; člani tega predstavništva so pooblaščeni, da predstavljajo slovensko katoliško mladino v mladinski sekciji CDUCE (Srednje-evropska kršč.-dem. zveza), s sedežem v Parizu, kjer izdaja tiskano revijo pod imenom Nouvel Horizon (Novi obzor) v francoščini. Ta list urejuje Slovenec g. Nace Čretnik. Istočasno je slovenska mladinska sekcija zastopana v zgoraj imenovani Mednarodni zvezi mladih kršč. demokratov, ki ima svoj sedež tudi v Parizu. Na ta način je naša mladina, ki se organizira na osnovi krščansko demokratskih načel, in ki je naš up in naš ponos, zastopana v najvišji mednarodni mladinski politični organizaciji krščanskih demokratov.

Že dejstvo, da je Slovenec glavni urednik lista Nouvel Horizon, govori dovolj zgovorno o vplivu, ki ga zastopstvo v mladinski sekciji CDUCE more uveljaviti na mednarodnem področju. Hkrati je pa dokaz, kako je mogoče seznanjati politični svet z vprašanji slovenskega naroda. Po podatkih iz New Yorka je bilo slovensko zastopstvo udeleženo na vseh važnih mednarodnih zborovanjih in kongresih krščanske demokracije, ne samo pri NEI, marveč tudi pri mladinski organizaciji tega pokreta. In kar je še več vredno: kjer koli so bili naši zastopniki udeleženi, so s svojim konstruktivnim delom, s svojimi nastopi in nagovori obračali pozornost na Slovence in slovenski narod in na ta način po najbolj učinkoviti poti delali za osvoboditev naše domovine in za propagando slovenskega imena.

ZBOROVANJE V MILANU

V dneh 14. in 15. januarja 1956 je Mednarodna zveza mladih kršč. demokratov sklicala zborovanje svojega glavnega odbora v Milanu. Ta zveza ima včlanjene katoliške mladinske organizacije z Avstrije, Belgije, Češkoslovaške (begunska), Francije, Nemčije, Nizozemske, Madžarske (begunska), Italije, Litve (begunska), Luxemburga, Poljske (begunska), Romunije (begunska), Saarskega ozemlja, San Marina, Španije, Švice, Anglije in Jugoslavije (slovenska begunska). Zborovanja so se udeležile vse narodne edinice, ki so organizirane v mladinski sekciji CDUCE. Slovensko edinico sta zastopala gg. Nace Čretnik in Marjan Struna.

Zborovanje je začel predsednik mladinske internacionale Italijan Franco Nobili, ki je odstopil vodstvo sej zastopniku Avstrije Karlu Haider-ju. Pri otvoritvi so nagovori ter pozdravi izzveneli v ostro obsodbo italijanske komunistične partije, ki sedaj predstavlja največjo organizirano komunistično silo v zapadni Evropi. Zato je bila navzočnost begunskih mladih kršč. demokratov posebno dobrodošla. Viharno so jih pozdravljali in govornik za govornikom jih je omenjal kot žive priče, ki so okusile »dobrote« komunistične diktature in so sedaj v begunstvu, ker jim doma živeti ni mogoče. Na razpolago jim je bil celo rimski radio, da so poslali svojim rojakom v sužnosti tople pozdrave in zagotovilo, da kršč. demokratska mladina nanje ni in ne bo pozabila.

To je posebno odločno poudaril predsednik italijanske mladinske organizacije, ki šteje nad 350.000 članov, Ernesto Laura, rekoč, da je *osvoboditev srednje-evropskih dežel edino možna in sprejemljiva osnova* za vsakršne razgovore s komunisti glede njihovega predloga o koeksistenci.

BEGUNSKI MLADCI POZDRAVLJAJO

Med mnogoštevilnimi govorniki je zborovanje pozdravil predsednik mladinske sekcije CDUCE Jaroslav Vrzala (Čeh), ki je izrecno poděrtal, da dežele na srednje-evropskem prostoru niso premagane. Narodi tamkaj hočejo svobodo, jo pričakujejo in zanjo trpijo v upanju, da bodo kmalu slišali osvobodilni glas iz zapada. Posebej je pozval italijansko mladino, naj skrbno pa hkrati kritično presoja sirenske glasove italijanskega komunizma in naj nikoli ne pozabi komunističnih gesel primerjati s kruto realnostjo, ki jim sledi povsod, kjer se komunisti polaste oblasti. Naj redno imajo pred očmi dejanski položaj za železno zaveso in naj vse storijo, da jih ne zadene usoda, ki je zadela njega in njegove tovariše, ki so na tem zborovanju iz dežel pod komunistično peto.

Navzočnost begunskih mladih kršč. demokratov je dala zborovanju poseben značaj, ki je izzvenel v sklep, da je osvoboditev srednje Evrope eden prvih in najvažnejših ciljev mladih kršč. demokratov iz vseh dežel. To je bilo narodom za železno zaveso sporočeno po rimskem radiu v njih jeziku. Tudi Slovenci so jo slišali v slovenščini.

OSEBNI STIKI

Na raznih družabnih prireditvah, ki so združene s takimi zborovanji, je mogoče navezati pomembne osebne stike s predstavniki raznih narodnosti. Slovenska delegata sta priliko pridno izrabila. G. Struna je imel dolge razgovore s Francozom Jean-Claude Pivert-om, Belgijcem Jean Degimbe-om in Švicarjem L. Butty-jem, preds. švicarskih mladih kršč. demokratov. Pripovedoval jim je o razmerah v vseh komunistično zasužnjenih domovinah. Naglasil je potrebo po mnogo močnejši politični akciji v Evropi zoper komunistični blok. Belgijski delegat Degimbe, ki je vodilni mož v socialni in gospodarski komisiji mladinske internacionale, je odgovoril, da je na delu akcija, ki naj izboljša položaj begunskih delavcev ne samo v njegovi domovini (Belgiji), namreč v vseh zapadnoevropskih državah. Izrazil je upanje, da bo s skupnimi napori mogoče mnogokaj doseči na tem polju, in da bodo v bodočnosti begunski delavci izenačeni z domačini.

G. Nace Čretnik je vodil razgovore z italijanskimi predstavniki in jih opozoril na aktualne pereče probleme in na potrebo po strožji politiki zoper komunizem, pa naj se pojavlja v kateri koli obliki. Zlasti je vzpodbujal predsednika italijanske mladinske organizacije g. Lauro, naj se v boju zoper komunistični vpliv med mladino bolj poslužujejo gradiva, ki jim ga nudijo begunski mladi kršč. demokratje. Pri razgovoru je bil navzoč tudi predsednik mladinske kršč. dem. internacionale g. Franco Nobili, ter več vplivnih mladincev.

KRŠČANSKA DEMOKRACIJA — SVETOVNA SILA

Izredno pomemben je bil govor glavnega tajnika mladinske sekcije CDUCE St. Gebhardt-a o akciji za širjenje demokracije, ki je zgrajena na duhovnih silah, med narodi Azije in Afrike. Dejal je med drugim, da bodo prizadevanja Evrope zoper materialistične sile brez pravega uspeha, če gibanja ne bo spremljala istočasna akcija v Aziji, Afriki in latinski Ameriki. Tako bodo ideali krščanske demokracije, zgrajeni na duhovnih silah človeške narave, dobili svetoven obseg.

Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni sledeči predstavniki begunske mladine izza železne zavese: za glavnega tajnika internacionale mladih kršč. demokratov g. E. Bobrowski (Poljak), za člana odbora A. Raksanyi (Madžar) in za direktorja urada za Azijo in Afriko g. St. Gebhardt.

Sklenjeno je bilo, da bo prihodnji mladinski kongres v septembru 1956 v Rimu, ki bo razpravljal o ojačenju duhovnih sil v svetu v boju zoper komunizem in o evropski enotnosti.

*

Iz tega poročila je razvidno, kaj kršč. demokratična mladina misli in dela in kakšni so načrti njenega dela za bodočnost. Slovenci v begunstvu smo v to delo vključeni. Zato smemo in moremo pričakovati, da bodo nekoč sadovi tega dinamičnega dela v prid tudi slovenskemu narodu.

L.P.

Aškerčeva proslava na učiteljišču v Gorici

Naš narod praznuje letos stoletnico rojstva velikega rapsoda slovenske zgodovine Antona Aškerca. Tudi dijaki slov. učiteljišča so se nanj spomnili in ob koncu drugega tromesečja pripravili v šolskih prostorih okusno akademijo za sošolce in profesorje. Na programu so bile recitacije in žive slike po Aškerčevih pesmih: Mejnik, Anka, Slovenska legenda in odlomek iz Zlatoroga. Dalje predavanje o Aškercu kot pesniku in človeku ter petje. Dijaki so zapeli dve narodni in eno Aškerčevo lirično pesem »Galebi« (solospev). Vse točke so izvajali dijaki sami in pri tem pokazali, da se znajo ne samo učiti, nego tudi nastopati.

Na učiteljišču so se v mesecu novembru v tretjem in četrtem razr. spomnili na Gregorčiča ob obletnici njegove smrti. Za božič pa so s sodelovanjem vseh razredov pripravili prav bogato in lepo božičnico. Tudi takrat so nastopili z lastnimi predavanji (Koledovanje in drugi slovenski božični običaji), recitacijami, živim prizorom (Koledovanje v Brdih), petjem in z branjem lastnih božičnih črtic. Tako dopolnjujejo dijaki na slovenskem učiteljišču učenje s predavanji in odrskimi nastopi, ki jim nudijo možnost, da vzljubijo živo slovensko besedo in se tudi sami privadijo kulturnemu delu, ki naj bi ga nekoč opravljali med svojim ljudstvom. Take intimne šolske prireditve, ki se vrše na učiteljišču že vsa leta, so najboljši dokaz, kako zlonamerno in zloglasno je poročanje nekaterih časopisov o »učenju materinščine na slovenskem učiteljišču v Gorici«, ki smo ga brali zadnje mesece.

Izvestje srednjih šol

Te dni je izšla jubilejna številka Izvestja srednjih šol v Gorici ob desetletnici obstoja. Lična zunanja oblika s slikama poslopij naših šol daje Izvestju izreden poudarek.

Uvodno besedo je zelo učeno napisal Slavoljub, ki bi ga ne poznali, ako bi se v pesmi ne spovračali priljubljeni motivi o Slovu, Mesiasu, Gospe Sveti in podobnem. Pesem hoče pokazati kulturni pomen naše dežele skozi stoletja. Sledi ji članek o razvoju slovenskih šol na Goriškem od prvih početkov pod avstroogrsko monarhijo do danes.

Izvestje nato prinaša slike profesorskih zborov in posameznih razredov v šol. letu 1954-55. Ob koncu še nekaj iz življenja šole in par poučnih člankov raznih profesorjev.

Izvestje je res lepo, le škoda, da so kliši neposrečeni, kar zelo moti, posebno, ker je to jubilejna številka. Vsekakor kaže Izvestje napredek naših šol, ki vztrajno vršijo svoje veliko poslanstvo med našim ljudstvom.

Izvestje je na prodaj na tajništvu višjih srednjih šol v Gorici v ulici Croce.

Kdo jih plačuje?

»Primorski dnevnik« je preteklo nedeljo izlil v članku »Kdo jih zagovarja?« nekaj svoje dialektike na račun demokratičnih in katoliških Slovencev na Tržaškem. Najprej očita, kdo vse danes zagovarja demokratično in katoliško usmerjene Slovence. Pomislite nič manj kot: »Piccolo«, »Messaggero Veneto« in »Vita Nuova«! Da pa bo jasno pisunom v »Primorskem« in bralcem, povemo, da ti trije časopisi prav nič ne zagovarjajo, pač pa se čudijo, kako more vendar demokratična vlada Italije dajati milijonsko odškodnino ljudem, ki s svojo ideologijo nimajo prav nič skupnega z ono, ki je s požigom Narodnega doma utrpela kulturno in materialno škodo.

Glede moči in številčnega zastopstva v tržaškem občinskem svetu pa je dovolj pogledati malo nazaj, s kolikimi glasovi se je prikopal v občinski svet titovski zastopnik in s kolikimi demokratični zastopnik Slovencev. Tu je razlika malenkostna. Torej je prstov na en sami roki več kot preveč za oba zastopnika, da ju seštejemo. Dovolj sta palec in kazalec. Torej število zastopnikov je enako, razen če se titovski zastopnik že prišteva h kominformovim. Tedaj je razmerje drugačno.

Kar pa zadeva prosvetne dome in društva in kulturno udejstvovanje pa tole: Prav nobena skrivnost ni, da si demokratični in katoliški Slovenci na Tržaškem ne moremo privoščiti takih kulturnih nastopov, kot jih prirejajo titovske kulturne organizacije. Kje dobiti za to materialna sredstva? Znano je, da so člani Narodnega gledališča plačani, pevovodje plačani, knjižnice in knjižničarji plačani itd. Vrsta plačanih kulturnih delavcev se nadaljuje v nedogled. Saj je splošno znano, da se je pred leti neki titovski pevski zbor razšel prav zato, ker so pevcem ukinili honorarje.

No, pa da ne boste mislili, da je vsa kultura z domačih trat! Koliko je bilo nastopov raznih ljubljanskih, zagrebških in celo beograjskih skupin! In če so taki nastopi deficitni, nič zato. Za vse je poskrbljeno. Vse pokrije matična domovina, v kateri morajo plačevati davke vsi, naj so režimski in nerežimski. Tukaj pa dobe bogate podpore le režimske organizacije.

Naši prosvetni prostori so skromni, če jih sploh imamo. Titovski pa so razkošni, svetli, topli in lepo opremljeni. In zakaj? Ker jih imajo s čim plačevati. Torej ni toliko važno: KDO JIH ZAGOVARJA? *važneje je:* KDO JIH PLAČUJE? *Vidimo, da obe: Italija in Jugoslavija.*

Bližnji sovjetski obisk v Londonu

Hruščev in Bulganin bosta prihodnji mesec obiskala Veliko Britanijo. V Londonu se že zdaj pripravljajo na obisk. Uvedli so zlasti strogo nadzorstvo nad protikomunističnimi begunci, da ne bi komunističnima gostoma pripravili kakega neljubega presenečenja. Te dni se mudi v Angliji na obisku bivši predsednik sovjetske vlade Malenkov.

Odobreni zakoni

Zahodnonemški parlament je odobril zakone o vojaški službi v Nemčiji. Zanje so glasovali tudi socialisti. Nemčija se bo torej lahko začela oboroževati in organizirati svojo vojsko.

Volitve za Trst

V torek 20. t. m. je poslanska zbornica soglasno sprejela zakon, po katerem se bodo odslej naprej tudi v Trstu vršile volitve v parlament. Sem bodo občine Trst, Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik, Repentabor poslale skupno 4 poslance.

Nekontrolirano blago

Zaradi neverjetno velikega obsega trgovine z nekontroliranim blagom, ki ga ljudje skrivaj prinašajo v Gorico iz Jugoslavije, je goriško županstvo izdalo odlok, ki prepoveduje »nekontrolirano« prodajo mesa, perutnine, masla in drugih živil.

Trgi in sejmi

Goriški prefekt je izdal dekret in določil dneve in trajanje sejmov in trgov v Gorici:

Dne 16. marca sejem sv. Hilarija (tri dni); ponedeljek po 24. avgustu sejem sv. Jerneja (tri dni); ponedeljek po 29. septembru sejem sv. Mihaela (tri dni); sobota pred prvim ponedeljkom v mesecu decembru sejem sv. Andreja (8 dni). Vsak drugi in zadnji četrtek v mesecu bo živinski trg, ko se bo prodajal les, slama in seno; trg z blagom ostalih vrst pa bo vsak drugi in četrti četrtek v mesecu.

Prekinjena gradbena dela zaradi nemškega bunkerja

V ulici Roma za palačo ESSO je avtomobilski klub začel z gradnjo svoje nove stavbe. Pri kopanju temeljev pa so naleteli na betonski bunker iz druge vojne, ki ga je postavila nemška vojaška uprava, ki je imela svoj sedež v ulici Roma. O bunkerju ni nihče vedel. Gradbeno podjetje je vsled tega svoja dela prekinilo. Bunker je dobro ohranjen in nekateri so mnenja, naj bi ga ne podrli, temveč naj bi se temelji nove palače sezidali kar vrhu bunkerja.

Placuta zopet brez župnika

Župnik iz župnije sv. Vida na Placuti, č. g. Marcel Biancarosa, je bil imenovan za župnika v Romansu. Na praznik sv. Jožefa je že vzel v oskrbo župnijo v Romansu. Z nadškofijskim dekretom je bil imenovan za župnega upravitelja na Placuti č. g. Bruno Vittor. Novi župni upravitelj je bil rojen v Ogleju leta 1924 in je 12. julija leta 1950 pel svojo prvo sveto mašo. Služboval je kot kaplan najprej v Visču, nato v Gradiški, od koder bo prišel sedaj na Placuto. Novemu g. upravitelju izrekajo tudi slovenski verniki svojo dobrodošlico.

Provincialne srednješolske tekme

so bile preteklo soboto v Krminu pod Subido. Proga je bila dolga 1500 m, deloma po cesti, večina med polji, bila je precej težka, kar se vidi že iz rezultatov. Teklo je 60 dijakov, ki so zastopali 10 športnih odsekov srednjih šol goriške province. Borili so se, kdo bo prišel v finalne tekme, ki bodo prihodnjo soboto.

6 dijakov, ki so zastopali Športni odsek slovenskih šol, je doseglo te uspehe:

V prvi skupini: 14. Del Medico Dino —; 19. Cussig Aleš —

V drugi skupini: 4. Anselmi Ernest 4'51"2; 10. Černo Viljem 5'00"8.

V tretji skupini: 10. Černic Ivan 4'58"8; 12. Terpin Julijan 5'04"8.

Smrti

Pred kratkim je v Gorici v bolnici Usmiljenih bratov po daljši bolezni umrl Franc Kavčič doma z Vipavskega, ki pa je kot begunec preživel povojna leta s svojo družino v Gorici. Njegovi ženi in hčerki iskreno sožalje!

Iskren izraz sožalja tui družini Fornazarič, ki je pred nekaj več kot tednom dni izgubila dobro mater oz. ženo; pokojnica je bila zavedna in verna vse svoje življenje.

Podgora

Ko smo zadnjič poročali o zlati poroki staršev našega č. g. župnika, nismo slutili, da bomo že čez tako kratek čas morali spet prijeti za pero ter povedati, kako kratkotrajno je bilo njih zlatoporočno veselje. Preteklo nedeljo 18. marca v prvih jutranjih urah je namreč Vsemogočni poklical k sebi g. Albina Špacapana, ko je že stopil v svoje 79. leto starosti. Dolgo je bolehal, a je vendar bilo upanje, da si še opomore, ko je prišla smrt in ga povedla s sabo, dobro pripravljenega, kakor more biti dober kristjan. Pokopali smo ga v torek dopoldne na mirenskem pokopališču, ki je, kot znano, polovico na ital. strani. Izbral si je za večni počitek domače mirensko pokopališče, saj ima tam starše in toliko znancev ter drugih sorodnikov.

O pokojniku smo več povedali ob zlati poroki, sedaj bi poudarili le, da je bil iskren katoliški mož. Kamnar po poklicu je ostal tudi med marksistično in socialistično razpoloženimi delavci zvest svojemu krščanskemu svetovnemu naziranju in življenju. Tih in skromen, je bil skrit talent, ki bi v drugačnih okoliščinah gotovo prišel do večje veljave.

Sinu č. g. Bernardu, žalujoči soprogi ge. Hilariji, hčerki Nežici in sinu Mirku, tam v daljni Argentini, izrekamo iskreno sožalje ob priliki izgube; pokojnemu pa naj bo Bog najboljši plačnik.

Jazbine

(O *šoli* — »pravda teče še in vsa vroča vré«).

Soča je še poleti mrzla, kaj šele da bi jo v letošnji hudi zimi bredli... Vendar, ker nas »SOČA« k temu bodri, moramo v imenu jazbinskih občinskih zastopnikov pojasniti, da je bila zadeva šole v občinskem svetu ponovno na dnevnem redu: Saj je bilo že leta 1954 naročeno uradno na seji jazbinskim obč. svetovalcem, naj govorijo z ljudstvom in z g. baronom gledé prostora za šolo. Tedaj se je že izbrala zemljepisna sredina vasi Jazbine kot najbolj primeren prostor. G. tajnik je pozneje svetoval, da naj se šola zgradi bliže Gradiškuti, češ da bi se stroški zdrževanja šole lahko delili z mestom, če bi otroci z Gradiškute (ki je pod Gorico), hodili v Jazbine v šolo. Zakaj se je opustila ta misel, ki je bila modra, ko se že govori o varčnosti? Sploh smo pa mi za *varčnost pri upravi občine* sami: Zakaj bi se moralo prav na račun Jazbin, pri gradnji šole stiskati?

In če se jazbinski občinski zastopniki niso udeležili zadnje občinske seje, je bil glavni vzrok ta, ker g. župan kljub izrecni obljubi ni postavil na dnevni red vprašanja šole v Jazbinah. Hoče se delati pod vplivom malo številnih nasprotnikov naših in zagonetno... Toda vedite vsi, da proti ljudstvu se ne da dolgo vladati! In potem: Ali moramo broditi »Sočo«, da izvemo razloge, »ki jih navaja števerjansko županstvo« za gradnjo skupnega šolskega poslopja za otroke iz Jazbin in Valerišča, ki naj bi stalo med obema »zaselkoma« (torej točno na državni meji v Klancu!)?

Od kdaj je »SOČA« uradni list števerjanskega županstva?! Kdaj ste vprašali Jazbince, če so s tako rešitvijo zadovoljni? Ali je pametno, siliti otroke 5-7 km daleč od skrajnih zapadnih hiš jazbinskih (Kebrovo) v Klance ali še više? Tako bi imeli daleč v šolo prav vsi otroci: z Jazbin, Gradiškute, Valerišča. In niso več časi, da bi hodili otroci daleč v šolo in odrasli daleč v cerkev! »Ne združenja, ločitve zdaj so časi« — velja za samostojne občine (uči Furlanija!), fare, šole.

Kako da je naenkrat nova šola na Valerišču postala nesmotrna, ko je bila nedavno hvaljena kot visoko kulturna ustanova, pronikla iz zasebnega podviga? Kako da se zdaj to delo omalovažuje? Nenadoma so pri tisti komaj zgrajeni šoli nastale pravne, tehnične in druge »težave«: nejasno lastninsko stanje; potreba porabe poslopja v druge namene...

Tako lepó je kazalo, da bomo letos obhajali otvoritev nove cerkve in tudi nove šole, ki jo vas zasluži stalno, če je sama ustanovila začasno in nudila devet let sobo za to šolo. Če drugi obupavajo nad številom šol. otrok: mi smo optimisti.

Torej, da se bomo razumeli: Šola na Valerišču naj preide v občinsko last. V Jazbinah pa naj se zgradi nova šola, na gorenjecerovskem svetu — da bo bliže Gradiškuti. Kjer je cerkev, namreč v istem kraju, naj bo tudi šola! Drugače je bilo nesmiselno tudi cerkev v Jazbinah zidati. Ali se vam ne zdi dosledno tako? Pa drugič še kaj.

Števerjan

Že lansko leto je naša občinska uprava zaprosila rimsko vlado, da bi ji prišla na pomoč za zidavo otroškega vrtca v Števerjanu, za popravo šolskega poslopja in za zidavo nove šole v Jazbinah. Danes lahko sporočamo veselo novico vsem Števerjancem, še posebno otrokom, da je bila prošnja uslišana. Prišli so potrebni milijoni za našo vas, ki je tako zelo raztresena. Matere in očetje povejte svoje mnenje občinskim svetovalcem, ki bodo skušali zadovoljiti vso vas! Govori se o prostoru pri sv. Katarini.

Za popravo števerjanskega šolskega poslopja je občina dobila 2.000.000 lir. Kot dodatek 5 milijonom, ki jih je že dobila za zidavo nove šole v Jazbinah, je dobila še 3.000.000.

Glede jazbinske nove šole bi povedali svoje mnenje. Kar nameravajo števerjanski občinski svetniki, se nam ne zdi pravično. Nameravajo namreč zidati šolo v spodnjem Valerišču. S tem si lastijo pravico do denarja, ki je bil dan vasici Jazbine in ne Števerjanu. Najbolje bi bilo, da bi s tisto svoto naredili dve manjši, primerni šoli za Jazbine in za Valerišče. Primanjkljaj bo država gotovo krila, saj vidimo, da nam je zelo naklonjena. Občina se sicer boji stroškov, ki bi se povečali ob zdrževanju dveh šolskih poslopij; to ne sme priti v poštev, če pomislimo na krivico, ki bi jo prizadeli Jazbincem, na večne prepire, ki bi nastali, in na večno tarnanje šolskih otrok, ki bi morali tako daleč v šolo najsibo Jazbinci kakor Števerjanci iz Križišča in Bukovlja.

Občinskim svetovalcem iz Jazbin svetujemo, da se pravočasno zbudijo. Odsotnost pri občinskih sejah jim je samo v škodo!

*

Praznik sv. Jožefa nam je že tretje leto poseben praznik. Vsako leto obhajamo obletnico ustanovitve Fantovskega krožka. Letos za to priliko sta nas Fantovski in Dekliški krožek presenetila s kratkim, a lepim sporedom. Po pozdravu č. g. kaplana je dekle v imenu svojega krožka voščilo v lepo vezani besedi fantom zbranim na odru. Nato so fantje posamezno in zborno recitirali v poklon sv. očetu za osemdesetletnico. Po tem je stopil na oder g. prof. Mirko Filej, ki je povedal fantom in dekletom ter vsem zbranim nekaj lepih vzpodbudnih besed. Sledilo je tudi nekaj za razvedrilo. Za to so poskrbela dekleta iz krožka. Prav dobro so podala enodejanko »Luknja v namiznem prtu«. Po dolgem odmoru smo videli film o sedanjem sv. očetu Piju XII. »Angelski Pastir«.

Lepo je sredi mladine, zato si želimo še takih srečanj!

Duhovniške novice

Zadnji škofijski list sporoča, da sta bila imenovana za častna kanonika stolnega kapitlja pri sv. Justu openski dekan g. Natal Silvani in miljski župnik Marjo Mizzan.

Za monsignorje pa je sv. oče imenoval tri tržaške duhovnike. Ti duhovniki so: dr. Atilijo Mauro, Jožef Policardo in Jožef Sisti. Vsem odlikovanim, zlasti openskemu g. dekanu iskreno čestitamo!

Dolina

Župnijska dvorana v Dolini je dobila nov stalen oder, ki odgovarja vsem predpisom. Tako imamo lahko sedaj redne prireditve brez težav. Prva prireditev je bila zadnjo nedeljo, ko je nastopil mladinski mešani zbor, dalje skupina šolarjev v pozdrav materam in končno težko pričakovani »Trije tički«, ki so se za prvi nastop skoro preimenitno postavili. Zlasti pri drugi predstavi so bili vsi trije skupno z Jarmom in sodno avtoriteto nad vse posrečeni — in zadovoljstva in priznanja v dvorani ni manjkalo.

Na to oljčno nedeljo 25. marca pa gostuje v Dolini znani »Bazoviški oder«. Mladi Bazovci bodo zaigrali času primerno igro z naslovom: »ČLOVEK, KI JE UBIL«. Drama ima štiri dejanja. Predstava bo samo ena in sicer točno ob osmih zvečer. Dolinčani in sosedje vabljeni!

Zgonik

Kot po vsem katoliškem svetu, smo se tudi v Zgoniku spomnili 80-letnice sv. očeta Pija XII. in 17. obletnice njegovega vladanja. Dne 2. marca je mladina obeh osnovnih šol zgoniške fare (iz Zgonika in Saleža) pristopila h Gospodovi mizi in darovala sv. obhajilo v papežev namen. Med sv. mašo je naš preč. g. dušni pastir imel na otroke in odrasle lep in ganljiv govor, v katerem je na kratko orisal svetal lik sedanjega Kristusovega namestnika, njegovo ljubezen in skrb za vse in zlasti mladino, ki naj bi živela bogaboječe in krepostno življenje, da bi utrujeni svet od nje mogel pričakovati lepših in srečnejših dni nove pomladi za vse narode v duhu prave krščanske nesebične ljubezni in mirù.

Med sv. mašo je pel šol. zborček pod vodstvom domačega g. učitelja, ki je za to priliko naučil otroke tudi papeževo himno.

V nedeljo 12. marca pa smo imeli slovesno peto sv. mašo, popoldne pa slovesen blagoslov z molitvami za sv. očeta in zahvalno pesmijo. Obakrat je bila udeležba vernikov — z ozirom na tukajšnje razmere zadovoljiva, čeravno smo pogrešali marsikakega moža in fanta.

OBVESTILA

NA VELIKONOČNI PONEDELJEK 2. aprila popoldne prenesejo v procesiji milostno podobo Marije Pomagaj iz Boljunca na Peče, kjer bo sv. maša in govor č. g. Vidmarja. Ob tej priliki bo tudi iz Gorice romanje. Odhod s Travnika točno ob 1h popoldne. Vpisovanje pri Kleindienstu.

PRED PRAZNIKI V GORICI. V četrtek, petek in soboto pred oljčno nedeljo ob 8h zvečer pri sv. Ignaciju priprava na veliko noč: sv. rožni venec, govor, blagoslov. Izredno spovedovanje za može in fante pri Sv. Ivanu v soboto od 7.-8. in od 9.-10. zvečer. Na cvetno nedeljo bo pri sv. maši ob 9. uri na Travniku petje Kimovčevega Pasijona; obenem bo tudi skupno velikonočno sv. obhajilo mož in fantov. Pridite!

Na veliki ponedeljek: od 3h do 4h v stolnici skupna ura molitve za sv. očeta in »cerkev molka«.

Na veliki četrtek: ob 8h zvečer sv maša pri Sv. Antonu za Marijino družbo in druge vernike s skupnim sv. obhajilom. — Od 11h do polnoči v stolnici ura molitve pred božjim grobom za žene in dekleta; od polnoči do ene za slovenske može in fante. — Napravimo to žrtev za trpečega Jezusa!

Na veliki petek: zjutraj ob 6h pridiga o trpljenju Jezusovemu v stolnici in križev pot; zvečer ob 8h zadnja postna pridiga na Travniku.

Na veliko noč: zjutraj ob 5,30 vstajenjska procesija v stolnici s petjem naših lepih velikonočnih pesmi. Po maši blagoslovitev velikonočnih jedil.

ROJANSKI OTROCI priredijo na oljčno nedeljo 25. marca MATERINSKO PROSLAVO. Na sporedu je pravljična igra MAČEHA IN PASTORKA. Začetek ob 17.15.

VELIKONOČNA DUHOVNA OBNOVA za nižješolce in nižješolke bo v Marijanišču: za fante na veliki četrtek od 10.-12. dopoldne; za deklice na veliki petek od 10. do 12. Prijazno vabljeni!

ZAHVALA

Globoko ginjeni nad izrazi tolikega sočutja ob smrti našega ljubljenega očeta in soproga

Franca Kavčiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu v najtežjih dneh in nam na katerikoli način izrazili svoje sožalje. Zahvaljujemo se tudi darovalcem cvetja in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Bog naj bo vsem bogat plačnik.

Gorica, Ljubljana, Trst, Dolenjska, 18. marca 1956.

Žalujoča soproga, hčerka in sinova ter ostali sorodniki.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Jos. Spillmann: 12

DED IN VNUK

Drug za drugim so prihajali člani sodne komisije: grof Derby, prav tisti, ki je nekaj let pozneje sodeloval pri smrtni obsodbi nesrečne kraljice Marije Stuart, Viljem Chatterton (izgov. Četrtn), anglikanski (protestantski) škof škofije Chester (izgov. Čestr), Sir Edmund Trafford in še vsi drugi, ki jih je bila kraljica postavila za sodnike in določila, da se vsako četrtletje zbero k sodnim obravnavam. Na vrsto je imelo priti precej obtožencev, zakaj kraljica Elizabeta je imela v svoji službi veliko število vohunov, ki so pridno lazili okrog osumljenih hiš. Staroangleško geslo: My house is my castle — Moja hiša je moja trdnjava — geslo, ki je bilo ponos svobodoljubnih Angležev, ni bilo več v veljavi, odkar si je bil Henrik VIII. k svoji kraljevski kroni prisvojil tudi papeško tiaro in odkar je njegova častihlepna hči katoličane do smrti zalezovala in preganjala. In tako je tudi danes čakala sodbe dolga vrsta obtožencev, da prejmó, zaradi udeležbe pri katoliški sveti maši, ali pa samo zaradi neudeležbe pri protestantskem bogoslužju, težke kazni: nezmogljivo denarno globo, ječo ali šibanje.

Pa takih obravnav so bili préstonski meščani že kar navajeni in do gnusa siti. Kar jih je bilo danes v tolikem številu privabilo v sodno dvorano, da so že več ur vztrajali in poslušali, je bilo nekaj drugega. »Danes gotovo ne pride prav na vrsto, boter Glinar,« je z neko nevoljo pripomnil korenjaški čevljar Kveder napram svojemu sosedu. »Vsak hip bo ura udarila tri in tedaj boste videli, pojde čestrski škof — Bog mi odpusti, če je greh, da temu človeku pravim »škof« — v svoj hotel »Mitre Taverne«, kjer stanuje, obedovat; zakaj točno se drži svoje ure.«

»Danes bo že moral čakati, boter Kveder, boste videli,« je odgovoril boter Glinar. »Prav gotovo prideta na vrsto; zvedel sem to od svoje sestrične, ki ima za moža ječarja v veliki jetnišnici Friary (izgov. Frajri). Oba sta zapisana na listku, videli ju boste prav gotovo — samo malo potrpite!«

»Koga pa tako željno pričakujeta?« je zdajci vprašala visokorastla, zatrta ženska, stoječa na galeriji tik ob obeh spoštovanih meščanih.

»Ha, koga neki, če ne obeh Worthingtonov, deda in vnuka, ki je zaradi njiju vsa dvorana tako polna,« je odgovoril čevljar Kveder. »Pa čujte! Zdajle se prične — ali ni pisar pravkar bral njiju imeni?«

Res sta se bili pri zeleni mizi pravkar brali imeni deda in vnuka. V hipu so se iztegnili vsi vratovi, vse oči so se uprle v dečka, ki je z mirnim dostojanstvom vstopil na vzvišeni prostor pred komisijo, se sodnikom priklonil ter se usedel na zatožno klop. Med občinstvom je šlo šepetanje sočutja od ust do ust.

»Čeden dečko, vam rečem, boter Kveder,« je šepnil mojster Glinar svojemu sosedu, ki mu je prav tako hitro odgovoril: »Sramota, da take otroke kot je tale plavolasec, tirajo pred sodišče.« Tedaj je v dvorani nastala tišina, da je bilo slišati prasketanje ognja v velikem kaminu.

Pisar je zaklical ime dvanajstletnega dečka. Grof Derby, predsednik, ga je vprašal, kje biva njegov stric, duhovnik. V začudenje vseh navzočih je deček odgovoril tole[1]): »Oprostite, lord, če na nobeno vprašanje ne bom odgovoril. Od včeraj zjutraj nisem dobil grižljaja v usta, pred pol ure pa so me čuvaji prisilili, da sem izpil nekoliko vina. Vem, zakaj; upijaniti so me hoteli, da bi v omami odgovarjal na vprašanja, na katera ne smem. Pa hvala Bogu, še sem čisto trezen, čeprav mi je zelo slabo, in tako vas, lord, prosim, nikar me nič več ne vprašujte.«

Z glasnim godrnjanjem so poslušalci na galeriji izražali svoje ogorčenje, ko so čuli o tem grdem ravnanju z dečkom.

Tedaj se je grof Derby vzdignil in zažugal galeriji, da jo izprazni, če ne bo takoj tiho; nato se je zopet obrnil proti mlademu Johnu in dejal s prijaznejšim glasom, ki ga ne bi bil nihče pričakoval, sodeč po prodirajočem, ostrem pogledu grofovem: »Otrok, vina so ti dali, da bi se okrepčal; no, zdaj nam pa odkrito povej, kje je po navadi bival tvoj striček; nikar nas ne sili, da bi morali strože postopati s tabo.«

»Ne morem — preveč mi je slabo,« je odgovoril deček, ki se je res le s težavo pokonci držal. Predsednik je to opazil: velel je, naj dečku prineso toplega mleka. Cela stvar je bila komisiji zelo neljuba in zlovoljno so se spogledovali. Tedaj pa je Viljem Chattertom, čestrški škof, mislil, da je prišla zanj ugodna prilika, ko lahko spet vrže med ljudi čez ograjo svojih zob katero izmed zabavljic zoper papeštvo.

Viljem Chatterton je bil prava podoba cerkvenega dostojanstvenika, kakršnih si je kraljica Elizabeta želela za svojo novo državno cerkev. Bil je neznačajen človek; pred kraljevim dvorom je ponižno klečeplazil, vsemogočnima ministroma Burleighu (izg. Börle-ju) in Walsinghamu (izg. Wolsinghemu) se je pa skušal prikupiti z vnetim preganjanjem katoličanov. V svojem zasebnem življenju je imel samo eno željo, to, kako bi bogate dohodke svoje škofije v miru užival. S svojih hohnjajočim, hreščečim glasom je pričel govoriti o propalosti papeštva, ki da je krivo vsega zla na svetu, krivo pa tudi trme in pokvarjenosti te nežne ovčice njegove škofije. Končno pa je povzdignil ta svoj glas:

(Nadaljevanje)

[1]) Dečkove odgovore je zgodovinar Bridgehater (izgov. Britžvotr) točno zabeležil.